

ПРОГРАМНО-ЦІЛЬОВЕ ПЛАНУВАННЯ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ РЕГІОНУ

К.В Таранюк, аспірант

Сумський державний університет

Стан природно-ресурсного потенціалу більшості регіонів України визначає проблему організаційно-економічного забезпечення екологічної безпеки, як невід'ємної частки еколого-збалансованого соціально-економічного розвитку.

Загально визнаним є той факт, що побудова ефективної стратегії управління державою необхідно починати з регіонів. Згідно того ж принципу розробляється державне програмно-цільове планування, першочерговим етапом якого є розробка цільових регіональних програм.

Метою програмно-цільового планування є по-перше, визначення сукупності проблем розвитку того чи іншого об'єкту або сфери господарювання і життєдіяльності регіону з урахуванням екологічної складової. По-друге розробка і реалізація всього комплексу заходів реалізації цільових програм. По-третє поєднання і координація ресурсів при проведенні заходів необхідних для забезпечення екологічної безпеки на рівні регіону : підприємствами, територіальними і центральними органами. Як показує практика при переході до ринкової економіки більшість господарюючих суб'єктів нехтує екологічною безпекою, і тим самим робить неможливим еколого-збалансований розвиток регіону.

На територіальному рівні значимість програмно-цільового планування зростає. Це зумовлено складністю структури управлінського впливу в регіоні, обмеженими можливостями вирішення великих задач окремими господарськими ланками.

Радикальні перетворення, що відбулись в економіці України при переході до ринкових умов, зумовили значні зміни процесу розробки і реалізації програм у порівнянні з радянським періодом. Нова сутність цільових програм є у поєднанні директивного плану і вільного ринку.

До переліку важливих особливостей використання програмно-цільового планування територіального розвитку на сьогоднішній час відносяться:

- необхідність узгодження інтересів держави, регіону, господарюючих суб'єктів і населення;
- скорочення фінансових ресурсів, що виділяються в директивному порядку. До них відносяться кошти державного бюджету і іноземних інвесторів. Частка яких до 2008 року не перевищувала 4-6% загального обсягу фінансування програм. Це означає, що необхідно розробити механізм залучення фінансових ресурсів з інших джерел, а також систему страхування від інвестиційних ризиків;

За даними Міністерства охорони оточуючого середовища в Україні нараховується приблизно 40 державних цільових програм, пріоритетним напрямком яких є покращення стану оточуючого середовища і природно-ресурсного потенціалу.

Ці програми є складовою частиною програм соціально-економічного розвитку регіону. Наприклад в Сумській області була розроблена стратегія соціально-економічного розвитку «Нова Сумщина -2015». Програмою передбачені заходи з капітального будівництва, переобладнання централізованих систем опалення на енергозберігаючі технології , встановлення контролюючої апаратури на систему водо забезпечення . Загальний плановий обсяг фінансування цієї програми на 2011-2015 рр.. затверджений у розмірі 2088360,4 тис.грн. В той же час слід відмітити , що при створенні цієї програми не передбачають заходи по забезпеченню екологічної безпеки регіону

Виходячи з проведеного дослідження можна зробити ряд висновків:

- фінансування регіональних цільових програм екологічної спрямованості в основному здійснюється за рахунок державних і місцевих бюджетів, що викликає невпорядкованість, обмеженість і нестабільність фінансових надходжень;
- інвестиційна привабливість більшості регіональних цільових екологічних програм для приватного підприємництва залишається недостатньою, що пояснюється недосконалою державною екологічною політикою;
- успішна реалізація цільових екологічних програм пов'язана з необхідністю вдосконалення системи регіонального управління, але як показує практика ,при цьому відсутній належний контроль за їх реалізацією.